

Europese regels voor mobiele werknemers ook voor onderdanen van derde landen

Verordening (EU) nr. 1231/2010 van 24 november 2010 tot uitbreiding van Verordening nr. 883/2004 en Verordening 987/2009 tot onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze verordeningen vallen, Pb.L. 344, 29 december 2010

Bij grensoverschrijdende tewerkstelling van een werknemer, d.i. detachering, expatriëring of grensarbeid, stelt zich de vraag welke socialezekerheidswetgeving van toepassing is op de betrokken werknemer.

Binnen de Europese Unie wordt de toepasselijke socialezekerheidswetgeving bij grensoverschrijdende tewerkstelling sinds 1 mei 2010 bepaald a.d.h.v. de aanwijzingsregels in de Verordening nr. 883/2004 en haar Toepassingsverordening nr. 987/2009. Vóór 1 mei 2010 waren de Europese aanwijzingsregels terug te vinden in Verordening nr. 1408/71 en haar Toepassingsverordening nr. 574/72.

De Europese aanwijzingsregels zijn in beginsel enkel van toepassing op EU-onderdanen die in één van de lidstaten van de EU wonen en die zich binnen de EU verplaatsen (zie www.sociaalcompendium.be).

Het toepassingsgebied van de oude Verordening nr. 1408/71 werd in 2003 evenwel uitgebreid tot onderdanen van derde landen die alleen vanwege hun nationaliteit niet onder de bepalingen van de verordening vielen. De hier besproken Verordening nr. 1231/2010 heeft, met ingang van 1 januari 2011, ook het initiële toepassingsgebied van Verordening nr. 883/2004 uitgebreid tot deze onderdanen van derde landen.

Tussen 1 mei 2010 (datum van inwerkingtreding van Verordening nr. 883/2004) en 1 januari 2011 bleven de onderdanen van derde landen, ingevolge een uitdrukkelijke bepaling in de Verordening nr. 883/2004, onderworpen aan de aanwijzingsregels van Verordening nr. 1408/71.

Vereist is wel dat die onderdanen van derde landen:

- legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijven;
- en zij zich in een situatie bevinden die niet volledig in de interne sfeer van één lidstaat ligt.

De Verordening nr. 1231/2010 is niet van toepassing in het Verenigd Koninkrijk en Denemarken. Op mobiele werknemers die onderdanen zijn van derde landen en die werkzaam zijn in het Verenigd Koninkrijk blijven de oude regels van Verordening nr. 1408/71 van toepassing. T.a.v. mobiele werknemers die onderdanen zijn van derde landen en die werkzaam zijn in Denemarken wordt de toepasselijke wetgeving niet bepaald a.d.h.v. Europese regels. Denemarken is immers ook niet gebonden door verordening nr. 859/2003 dat het initiële toepassingsgebied van verordening nr. 1408/71 heeft uitgebreid tot onderdanen van derde landen.

Hieronder, schematisch weergegeven, de aanwijzingsregels van Verordening nr. 883/2004:

	Werkzaamheid in loondienst		Werkzaamheid anders dan in loondienst		Toepasselijke wetgeving:
	In 1 lidstaat	In 2 of meer lidstaten	In 1 lidstaat	In 2 of meer lidstaten	
EEN ENKELE WERKZAAMHEID (art. 11.3)	X				die van de lidstaat op wiens grondgebied de werkzaamheden gebeuren

		Werkzaamheid in loondienst		Werkzaamheid anders dan in loondienst		Toepasselijke wetgeving: die van de lidstaat op wiens grondgebied de werkzaamheden gebeuren
		In 1 lidstaat	In 2 of meer lidstaten	In 1 lidstaat	In 2 of meer lidstaten	
				X		
VERSCHILLENDE WERKZAAMHEDEN als werknemer (art. 13.1)	woont in land waar substantieel gedeelte (min. 25%) van werk verricht wordt		X			de werknemer woont
	woont niet in land waar substantieel gedeelte (min. 25%) van werk verricht wordt		X			de zetel van de onderneming of het domicilie van de werkgever waarbij hij voornamelijk werkzaam is, zich bevindt
als zelfstandige (art. 13.2)	woont in land waar substantieel gedeelte (min. 25%) van werk verricht wordt				X	de zelfstandige woont
	woont niet in land waar substantieel gedeelte (min. 25%) van werk verricht wordt				X	het centrum van belangen van de werkzaamheden zich bevindt
als werknemer én zelfstandige (art. 13.3)		X		X		de werkzaamheden in loondienst worden uitgeoefend
	woont in land waar substantieel gedeelte (min. 25%) van werk als werknemer verricht wordt		X		X	de werknemer woont
	woont niet in land waar substantieel gedeelte (min. 25%) van werk als werknemer verricht wordt		X		X	de zetel van de onderneming of het domicilie van de werkgever waarbij hij voornamelijk werkzaam is zich bevindt
DETACHERING (art. 12.1 en 12.2) - 24 maanden - verlengbaar op grond van een akkoord tussen het thuisland en het gastland		X				normaliter werkzaamheden worden verricht voor de onderneming waaraan de betrokkene verbonden is
				X		gewoonlijk werkzaamheden worden uitgeoefend

Ester Van Oostveldt.

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden in het Sociaal Compendium 10-11, hét standaardwerk van het Belgisch arbeids- en socialezekerheidsrecht (www.sociaalcompendium.be)